

Szakszerűtlen ablakcserék

AZ ÉPÍTŐIPARI KIVITELEZÉS SOK ESETBEN NEM A VÁRT EREDMÉNYT HOZZA; A BOSSZÚSÁG FORRÁSAKÉNT SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK A SZERELŐK SZAKÉRTelmÉNEK HIÁNYOSSÁGÁT, FELÜLETESSÉGÉT FELTÉTELEZIK.

A képen egy ablakcsere utáni, félkész ablakbeépítési állapot látható: a kapcsolt gerébtokos ablak helyére beépített sorolt PVC ablakszerkezet jobb alsó sarka, és az illesztési hézagot kitöltő purhab. Első pillantásra egy korszerűnek nevezett, új nyílászáróról van szó, ám jobban megismerve a laikusnak is feltűnik a műanyag szerkezet körüli hab mérete, tömege. A megrendelő emlékében ezen felül él a kiserelt szerkezet karcsúsága, amelyhez képest egy nagy profilszélességű, kis üvegméretű szerkezetet kapott.

A történet a szokásos módon kezdődött. Egy többemeletes társasházban a leromlott állapotú, kapcsolt gerébtokos ablakszerkezetet szerette volna lecserélni a lakó a fűtési szezon elején. Felfigyelt a környéken osztogatott szórólapok ajánlatára, befáradt az adott márkaképviselőhöz. Készségesen álltak rendelkezésére: a megrendelő a helyszíni szemlét követően árajánlatot kért a cégtől, amit el is fogadott, és kisvártatva megérkeztek a szerelőmunkások.

Milyen hibát vétettek a kivitelezők?

A szakember a meglévő tokszerkezet mérhető méreteiből, s annak feltételezett tok külméretéből kiindulva mérte fel a helyszínt. Erre a méretre adott egy alapvető tok-szárnyprofil kombinációval ajánlatot. Mivel a régi gerébtokos ablakban roloszerkezetnek megfelelő hely volt kialakítva, felül egy 10 centiméter széles toktoldóval illesztette hozzá a jelenlegi kialakítást. Az elképzelésről rajzvázlatot készített, ezt aláíratta a laikus megrendelővel, majd távozott. A rajzvázlatos felmérés alapján a cég elkészítette a vonatkozó árajánlatot a konkrét tok külméretekkkel a szerkezeti kialakításra.

Az iratokból semmiféle műszaki problémára nem lehetett következtetni, így a következő kérdések fel sem merültek: milyen széles a tok és a szárny csomópontja, mennyire takarja a tokot a beépítés, hogyan változnak a részméretek, az üvegosztás? Érdemes megjegyezni, hogy a szakmai részletkérdések a laikus megrendelőknél többnyire fel sem merülnek.

A helyszíni felmérés nem terjedt ki a régi szerkezet elhelyezkedésére és a falkáva-kialakítás tulajdonságára, így erre vonatkozó információ hiányában az általános ügymenet szerződéses kitételeire hagyatkoztak (pótlólagos díjak, határidős kötelezettségvesztés stb.).

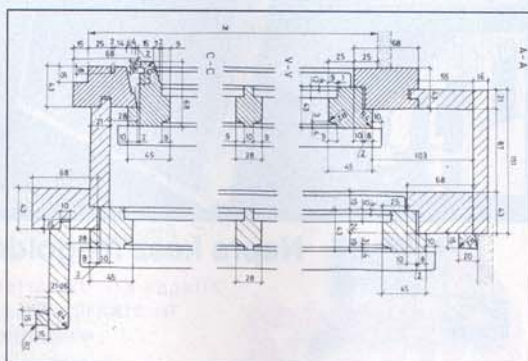
A megrendelőnek nem volt tudomása arról, hogy a szállító milyen kapcsolatban van a gyártóüzemmel. Csak később derült ki, hogy egy rendelésre gyártó beszállító kapcsolatáról van szó. A PVC-ablak gyártó üzem – bár a kész szerkezet tőle származik – a beépítési eltérésekre ezért nem tud garanciát vállalni, csak teljes áron lehet tőle eltérő szerkezethez jutni.

A beépítő munkások a megrendelés szerint felvett alkatrészekkel érkeztek a helyszínre. A kibontás során derült ki, hogy a gerébtok mögötti fal nem kettős kávéfalazott, ezért a tok mögött óriási üreg tátong. A hézag kitöltésére semmiféle kőműves megoldást nem tudtak alkalmazni, hiszen „ez nem volt a szerződésben”. Bár a „főnököt” felhívták telefonon, de a megrendelő elől „bölcse” elhallgatták a problémát; folytatták a beépítést, belső oldalról elosztva a hézagot. A megrendelő később értesült arról, hogy felár ellenében a hézag műanyag profilokkal kitölthető lett volna, ő mégis kézen kapta a nagy mennyiségű, egyszerűen „beépíthető” poliuretán habot. Az ablakszerkezetet természetesen megfelelő hosszúságú beépítő acélsavarokkal rögzítették a falszerkezethez. A munka végeztével a szerelők aláírták a munkalapot a megrendelővel, a belső ablakkönyöklő beépítésére egy későbbi időpontot jelölték meg, majd távoztak.

Milyen problémákat okoz a kialakítás?

A tokszerkezeten kívüli széles hézagot az épület építőmunkásainak hanyagsága okozta elsősorban, hiszen eltakart

hiányosságként jelentkezett az ablakbeépítők számára, de az alkalmazott hézagkitöltés – egykomponensű hézagkitöltő hab – nem igazán szakszerű megoldás. Ennek az alkalmazástechnikai útmutató szerint a szilárdsági jellemzője csupán egy-két centis vastagság esetén igazolt, a téli beépítés és a használati mód azonban speciális, edzővel kevert szerelőhabot kívánt volna. A beépítősavarok a hat-nyolc centiméter vastag habon keresztül megkérdőjelezhető nyírószilárdsággal tartanak. A külső síkon a pórusos szerkezetű habot légzáró és páratechnikailag is alkalmas, külső időjárásálló fugázó anyaggal ki kellett volna tölteni. Az alkalmazott PVC profilkombináció szélesebb keresztmetszeteket eredményezett, mint a régi.

A háromszárnyas szerkezetet sorolással építették össze. Ez a megoldás az üvegméreték 16 százalékos csökkenését okozta, amellyel a bevilágító üvegfelület és az alapterület hányadosa 1/8-ad alá csökkent, így a lakás világossága megkérdőjeleződik. A méreteltérések miatt az ablak elhelyezése is problémás. Alul a – szándék szerint nem megváltoztatható és biztonsági ráccsal is ellátott – falkávból kiemelkedik a párkány elhelyezésére alkalmas toldó és alatta a habozás. Ez kétséssé teszi a beépítés vízzáró tulajdonságát, amennyiben kiegészítő profilt, tömítést nem helyeznek el. Felül a tokszerkezeten kívül a toktoldó is kilátszik a falkávból, az eltérő tokszélességekkel nem éppen esztétikus látványt nyújtva. A megrendelő véleménye szerint a vállalkozó félkész munkát vállalt, most pedig más szakembereknek kell helyrehoznia, eltakarnia a hiányosságokat.

A megrendelő igényei szerint

A nyílászárócsere részletesebb, mérhető paraméterekkel több változatban történő előkészítésére van szükség, amely valódi döntéshelyzetbe hozza a megrendelőt. A szakértelem elvárható a dolgozók részéről, a cégvezetéstől pedig a nagyobb odafigyelés, hogy valóban a megrendelő igényei szerinti nyílászáró készüljön el. A beépítés során felmerülő problémákat a megrendelő bevonásával, annak jóváhagyásával kell megoldani, ha szükséges, felvállalva annak pótlólagos költségeit.

Menet közbeni egyeztetéssel a tokszerkezeten kívüli széles hézag a falkáva egyenletes kiszélesítése esetén toktoldókkal is kitölthető lett volna, amely mechanikai és esztétikai szempontból is kedvezőbb megoldást eredményez. A tokszerkezet sorolása helyett belső osztó alkalmazásával, valamint keskenyebb szárnyprofilok alkalmazásával elérhető lett volna, hogy az üvegfelület méretcsökkenése 16 százalék helyett csak 8 százalék legyen. A falkáva mögé rejtett, eltérő méretű és osztással rendelkező tokszerkezetek beépítésével – a meglévő profilméret-eltérések ellenére – megoldható lett volna, hogy az üvegméret csak 3 százalékkal csökkenjen. Jelen ablaknál – a jogilag támadhatatlan helyzet miatt – a vállalkozó felajánlása alapján a hézag belülről 10 centiméter széles PVC takaróprofil felragasztásával és a falkáva vakolatának javításával – belső ablakkönyöklő beépítésével – normalizálták a helyzetet, és csupán kívülről tömítették a hézagokat szilikonnal.

Papp Imre

*Okl. faipari mérnök, nyílászáró szakértő
Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Kht.*

Gerébtokos nyílászáró helyett PVC ablakszerkezet